

Tilfælde, hvor et sæsteledigt Sted sælges til Fremmede, baade af Hensyn til Fæstefamilierne og til Fideicommisssuccessorerne er fuld Føie til at nedsætte den ommeldte Procentandeel fra 10. til 5 pCt. I Overensstemmelse hermed skal derfor Udvalget nedenfor tillade sig at foreslaae en Forandring i Bestemmelsen i § 4.

Det er Fleertallets Overbeviisning, at der ved den Affattelse af §§ 1 og 4, som det saaledes skal anbefale, vil være taget et, saavidt muligt, lige retfærdigt Hensyn til alle de forskjellige hinanden mødende Interesser, der ved denne Sag komme under Spørgsmaal; men det har tillige staaet Udvalget klart, at det dog altid kun vil være en foreløbig, midlertidig Ordning af disse Forhold, som vil kunne opnaaes, saalænge de Principer ikke ere fastsatte, der ville være at lægge til Grund for den i § 98 af Grundloven bebudede Lov, der skal bestemme, hvorledes de bestaaende Lehn, Stamhuse og Fideicommissgodser kunne gaae over til fri Eiendom. Udentviul havde det været ønskeligt, om denne Lov kunde være udkommen saa betids, at en sliq foreløbig Ordning aldeles kunde være midgaaet. Vi skulle imidlertid ikke opholde os nærmere herved; men vi troe, at det vil være i sin Orden, at det i den nærværende Lov udtrykkeligt udtales, at den kun vil kunne betragtes som midlertidig, og vi foreslaae derfor, at Begyndelsen af § 1 affattes saaledes: „Indtil det efter den i Grundlovens § 98 givne Forfrist ved Lov nærmere ordnes, hvorledes de bestaaende Lehn, Stamhuse og Fideicommissgodser kunne overgaae til fri Eiendom, fastsættes det herved midlertidigt, at o. s. v.“

Som Redactionsforandringer i § 1 anbefale vi iøvrigt, at Ordene „sine Pantecreditorer“ forandres til „Pantthaverne“ og at Ordene „med deres fulde Beløb“ udgaae.

Lovforslagets § 2 er forekommen Udvalget at trænge til en Omredaction. Udvalget maa billige den Tanke, der synes at ligge til Grund for Paragraphen, at nemlig den Gjennemsnitsindtægt, som Bøndergodset til et Fideicommis har afgivet i de sidste 20 Aar, deels i aarlige Afgifter og andre Præstationer, deels i Indfæstninger, skal kunne lægges til Grund ved Bestemmelsen af det Minimum af Capital, der

ved Affandelse af Godset bør som Erstatning for dette tilsvares Fideicommisset; men ligesaa hensigtsmæssig som denne Maalestof kan være, hvor der er Spørgsmaal om et heelt, samlet Gods, ligesaa uhenigtsmæssig turde den være, naar den anvendes ved en enkelt Gaard eller Huus; thi, da der i saa høi en Grad er tilfældigt, med hvor store Mellemrum Indfæstningerne falde, vil den Indtægt, der, Indfæstningen iberegnet, i et vist Tidsrum er oppebaaren af flere enkelte lige gode Steder, tidt være ganske overordentlig forskellig, hvortil denne Forskjellighed i Regelen kan antages at udjevne sig, naar Beregningen skeer under Et for et større Gods, som bestaaer af mange enkelte Steder. Iffedestomindre er imidlertid Regelen i Lovforslagets § 2 saaledes affattet, at det efter den er den enkelte Gaards tilfældige Indtægt i de sidste 20 Aar, hvortil der, naar den sælges særskilt, skal tages Hensyn ved Bestemmelsen af Minimum af dens Kjøbesum, og en Forandring i denne Affattelse maa Udvalget derfor ansee nødvendig. Efter Udvalgets Mening burde Indtægten i de sidste 20 Aar opgøres under Et for det hele Gods, og af den derefter udregnede laveste Kjøbesum for Godset som en Enhed, maatte Minimum af Kjøbesummerne for de enkelte Steder udfindes, i Regelen ved en Fordeling efter Hartkornet, men dog saaledes, at det, hvor særegne Grunde derfor lode sig anføre, kunde være tilladt at fravige Hartkornforholdet, kun at det samlede Beløb af alle de enkelte Kjøbesummer ikke blev mindre end det, der, som anført, var udregnet i Kjøbesum for det hele Gods. De Bestemmelser, som Udvalget, hvis det saaledes Anførte billiges, har anseet det fornødent at indføre i § 2, findes nedenfor fremsatte.

Ved § 3 har Udvalget at bemærke, at vi ansee det for mindre hensigtsmæssigt, at de i denne Paragraph omhandlede Skjoder thinglæses, inden den Tilstaaelse fra Justitsministeriet, hvoraf deres Gyldighed er betinget, endnu er erhvervet, hvortil vi troe, at den Regel, som hidtil har været fulgt, at denne Tilstaaelse skulde have tilstede, forinden Thinglæsningen kunde foregaae, er at foretrække. Vi kunne nemlig ikke Andet end antage, at denne sidste Fremgangsmaade medfører Fordele med Hensyn